

**Taxation of capital and wage income;
Towards separated or more integrated personal tax
systems?**

Danish legal national report

**Adjunkt, ph.d. Inge Langhave Jeppesen
Department of Law, University of Southern Denmark.**

Indholdsfortegnelse

1. INTRODUCTION TO THE PERSONAL TAX SYSTEM.....	3
1.1. SKATTEGRUNDLAGET	3
1.2. SKATTER OG SKATTESATSER.....	4
2. RECENT REFORMS.....	5
2.1. SKATTEREFORMEN 1987	5
2.2. LEMPELSE AF DOBBELTBESKATNINGEN AF UDBYTTET I 1991.....	6
2.3. SKATTEREFORMEN 1993	7
2.3.1. <i>Rapport fra Udvalget om Personbeskatning</i>	7
2.3.2. <i>Skatteomlægningen</i>	8
2.3.2.1. <i>Skattegrundlaget</i>	8
2.3.2.2. <i>Skattesatserne</i>	10
2.4. AFVIKLING AF FORMUESKATTEN	10
2.5. SKATTEREFORMEN 1998	10
2.5.1. <i>Skattegrundlaget</i>	11
2.5.2. <i>Skattesatserne</i>	11
2.6. LAVERE SKAT PÅ ARBEJDSINDKOMST – 2003 OG 2004.....	11
2.7. NY AKTIEAVANCEBESKATNINGSLOV – 2005.....	12
2.8. STRUKTURREFORM – 2007	13
2.9. INDFØRELSE AF OG ÆNDRINGER I BESKATNING AF CFC-INDKOMST.....	13
3. TAXATION OF WAGE AND WAGE-RELATED INCOME.....	14
3.1. BESKATNINGEN AF PERSONALEGODER.....	14
3.2. AKTIEAFLØNNING	15
3.3. VIRKSOMHEDSORDNINGEN	16
4. TAXATION OF CAPITAL INCOME.....	18
4.1. OVERSIGT OVER BESKATNINGEN AF KAPITALGEVINSTER SOM LED I NÆRING	18
4.2. BESKATNING AF KAPITALGEVINSTER UDEN FOR NÆRING	19
4.3. BESKATNING AF KAPITALGEVINSTER I VIRKSOMHEDSORDNINGEN	19
5. PROBLEMS OF INCOME TRANSFORMATION AND TAX EVASION.....	19
5.1. PROBLEMS OF INCOME TRANSFORMATION	19
5.1.1. <i>Income transformation i samspillet mellem danske regler</i>	19
5.1.2. <i>Income transformation i samspillet mellem danske og udenlandske regler</i>	20
5.2. PROBLEMS OF TAX EVASION.....	21
5.2.1. <i>Kapitalgevinstbeskatning ved fraflytning</i>	21
5.2.2. <i>Genvundne afskrivninger mv. ved fraflytning</i>	22
5.3.3. <i>Andre skattemæssige konsekvenser af fraflytning</i>	23
6. FUTURE TAX REFORMS.....	23
6.1. »SKATTESTOP«.....	24
6.2. VELFÆRDSKOMMISSIONENS ANBEFALINGER	24
6.3. FAMILIE- OG ARBEJDSLIVSKOMMISSIONENS ANBEFALINGER	25
6.4. DANSK ØKONOMI, EFTERÅR 2006	25
6.5. SAMMENFATNING.....	25

1. Introduction to the personal tax system

1.1. Skattegrundlaget

I dansk skatteret har det siden 1903 været indkomst, der har udgjort beregningsgrundlaget for beregningen af skat til såvel stat som kommuner. Det skatteretlige indkomstbegreb er fastlagt i statsskattelovens §§ 4 og 5, der angiver henholdsvis den positive og negative afgrænsning heraf. Af statsskattelovens § 4 fremgår det således, at den skattepligtige indkomst udgør »... den skattepligtiges samlede årsindtægter, hvad enten de hidrører her fra landet eller ikke, bestående i penge eller formuegoder af pengeværdi ... «. Det brede beregningsgrundlag, som denne bestemmelse lægger op til, er begrænset i statsskattelovens § 5, der dels hjemler et realisationsprincip, dels hjemler at kapitalgevinster ikke er skattepligtige, medmindre de er erhvervet som led i næring eller spekulation.

Siden 1903 har der været en række lovændringer, som har medført en udvidelse af beregningsgrundlaget. Med disse ændringer er der indført hjemmel til, at kapitalgevinster med visse undtagelser indgår i beregningsgrundlaget. I dansk skatteret er der således særlige avancebeskatningslove, der regulerer beskatningen af kapitalgevinster på kursgevinster, ejendomme og aktier, ligesom afskrivningsloven indeholder bestemmelser om reguleringen af gevinst og tab på afskrivningsberettigede aktiver. De kapitalgevinster, der ikke er omfattet af de særlige avancebeskatningslove, er fortsat reguleret af de grundlæggende bestemmelser i statsskatteloven. Det betyder, at de fortsat vil være skattefrie, medmindre de er erhvervet som led i næring eller spekulation.

Beregningsgrundlagets fordeling på henholdsvis arbejdsindkomst og kapitalgevinster afspejler sig også i de bestemmelser, der regulerer personbeskatningen. Det fremgår således af personskatteloven (PSL), at der findes følgende typer af indkomst:

- Skattepligtig almindelig indkomst, jf. PSL § 2
- Personlig indkomst, jf. PSL § 3
- Kapitalindkomst, jf. PSL § 4
- Aktieindkomst, jf. PSL § 4a
- CFC-indkomst, jf. PSL § 4b

Herudover skal der betales arbejdsmarkedsbidrag af al arbejdsindkomst i henhold til arbejdsmarkedsfondsloven. Bidraget er fradragsberettiget ved opgørelsen af den personlige indkomst.

Desuden betales der en ejendomsværdiskat, jf. ejendomsværdiskatteloven. Der er tale om en beskatning af boligværdien af egen ejendom. Denne beskatning erstatter den tidligere lejeværdi af egen bolig, der indgik som en del af den skattepligtige indkomst. I dag er der imidlertid tale om en skat, der beregnes direkte på grundlag af ejendomsværdien af egen ejendom. Der er reelt tale om en løbende formuebeskatning.

Den skattepligtige almindelige indkomst udgør summen af den personlige indkomst og kapitalindkomsten med fradrag af de ligningsmæssige fradrag. De ligningsmæssige fradrag består generelt i udgifter, som lønmodtagere kan fradrage ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det vil typisk være udgifter til befordring, udgifter til arbejdsløshedsforsikring og faglige kontingenter og andre udgifter, der er afholdt i forbindelse med arbejdets udførelse (de såkaldte øvrige lønmodtagerudgifter).

Den personlige indkomst er i loven defineret som »... alle de indkomster, der indgår i den skattepligtige indkomst, og som ikke er kapitalindkomst.« Kapitalindkomsten er defineret i

personskattelovens § 4, som i stk. 1 har 18 underpunkter, der udgør en positiv afgrænsning heraf. Der er dels tale om typiske kapitalgevinster såsom kursgevinster(nr. 2), ejendomsavancer(nr. 15) og aktieavancer(nr. 5),¹ dels om afkast af formuegoder såsom renter(nr. 1),² og udbytte(nr. 4).³ Herudover omfatter kapitalindkomsten blandt andet en række særlige indkomsttyper, der er direkte afledt af de særlige bestemmelser i virksomhedsskatteloven (nr. 3, 3a og 8)⁴ og overskuddet af visse typer af passiv virksomhed(nr. 10 og 12). Der henvises til personskattelovens § 4, stk. 1 for en fuldstændig opregning af de indkomster, der skal beskattes som kapitalindkomst.

Med den negative afgrænsning af personlig indkomst i personskattelovens § 3, stk. 1 består den personlige indkomst af alt andet end kapitalindkomst – det vil for eksempel sige lønindkomst, honorarer, indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed og pensioner. Ved beskatningen af arbejdsindkomst er det væsentligt at være opmærksom på, at der skal skelnes mellem lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende. De selvstændigt erhvervsdrivende kan fradrage en række udgifter ved opgørelsen af indkomsten i virksomheden. Det gælder, jf. personskattelovens § 3, stk. 2 driftsomkostninger og skattemæssige afskrivninger, hvilket indebærer, at den selvstændigt erhvervsdrivende beskattes af sin nettoindkomst. Lønmodtageren beskattes derimod i overvejende grad af sin bruttoindkomst, og i det omfang lønmodtageren kan fradrage sine udgifter, sker det som tidligere nævnt som ligningsmæssige fradrag. Såvel selvstændigt erhvervsdrivende som lønmodtagere kan dog fradrage bidrag til pensioner ved opgørelsen af den personlige indkomst. Der henvises i øvrigt til personskattelovens § 3, stk. 2 for en fuldstændig beskrivelse af de udgifter, der kan fradrages.

Ved opgørelsen af kapitalgevinster gælder der også et nettoindkomstprincip, idet den skattepligtige har fradrag for de udgifter, der knytter sig til anskaffelses- eller afståelsessummen – de såkaldte accessoriske udgifter.

Ved siden af disse indkomstkategorier, der udgør den skattepligtige almindelige indkomst, står aktieindkomsten og CFC-indkomsten, der udgør selvstændige indkomstkategorier, der beskattes uafhængigt af den skattepligtige almindelige indkomst. Aktieindkomsten er defineret i personskattelovens § 4 a og omfatter generelt udbytte af aktier(stk. 1, nr. 1) og aktieavance(stk. 1, nr. 4). CFC-indkomsten udgør, som navnet antyder, indkomst fra Controlled Foreign Company og er hjemlet i personskattelovens § 4 b, der i øvrigt henviser til ligningslovens § 16 H for en nærmere definition heraf.

Desuden gælder der en særlig ordning for beskatning af forskere og nøglemedarbejdere, jf. kildeskattelovens § 48 E. De kan, hvis betingelserne i kildeskattelovens § 48 E i øvrigt er opfyldt, vælge at blive beskattet med 25 pct. af deres indkomst. Der er tale om en bruttobeskatning, idet udgifter til erhvervelse, sikring og vedligeholdelse af vederlaget ikke kan fradrages hverken i vederlaget eller i anden indkomst.

1.2. Skatter og skattesatser

Systemet med en række forskellige indkomsttyper afspejler sig også i skatterne og skattesatserne. Der er en række forskellige skattetyper, som enten er proportionale eller er med til at sikre en

¹ Dette gælder dog kun i det omfang, at aktieavancen ikke skal beskattes som aktieindkomst i henhold til personskattelovens § 4a.

² Det gælder også for renteudgifter. Rentebegrebet i dansk skatteret er defineret som: »Vederlag for at have fremmedkapital stillet til rådighed og som beregnes som en bestemt procentdel af den til enhver tid værende restgæld.« For renteindtægter gælder det tilsvarende, at det er det vederlag, der erhverves for at stille fremmedkapital til rådighed.

³ Dette gælder dog kun i det omfang, at udbyttet ikke skal beskattes som aktieindkomst i henhold til personskattelovens § 4a.

⁴ Virksomhedsordningen vil blive beskrevet senere i afsnit 3.3.

progressiv beskatning. Alle fysiske personer har et skattefrit bundfradrag på 39.500 kr. (2007-niveau). Der er desuden følgende skatter for fysiske personer:

- Statsskatter (beregningsgrundlaget er personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst)
 - Bundskat: 5,48 pct.
 - Mellemskat: 6 pct. af den del af beregningsgrundlaget, der overstiger 272.600 kr. (2007-niveau). Et uudnyttet fradrag kan overføres til en ægtefælle.
 - Topskat, 15 pct. af den del af beregningsgrundlaget, der overstiger 327.200 kr. (2007-niveau)
- Kommune skat: 23-24 pct. af den skattepligtige indkomst
- Sundhedsbidrag: 8 pct. af den skattepligtige indkomst
- Kirkeskat: ca. 1 pct. af den skattepligtige indkomst
- Aktieskat:
 - 28 pct. af aktieindkomst under 45.500 kr. (for ægtefæller 91.000)
 - 43 pct. af aktieindkomst fra 45.500 kr.-100.000 kr. (for ægtefæller 91.000-200.000 kr.)
 - 45 pct. af aktieindkomst over 100.000 kr.⁵ (for ægtefæller over 200.000 kr.)
- CFC-skat: 25 pct.
- Beskatning af forskere og nøglemedarbejdere: 25 pct.
- Arbejdsmarkedsbidrag: 8 pct. af arbejdsindkomst
- Ejendomsværdiskat:
 - 10 promille af den del af ejendomsværdien, der er mindre end 3.040.000 kr.
 - 30 promille af den del af ejendomsværdien, der er større end 3.040.000 kr.

2. Recent reforms

2.1. Skattereformen 1987

Den skattereform, der trådte i kraft den 1. januar 1987, har været afgørende for det personskattesystem, som kendes i Danmark i dag. Indtil da havde man opdelt indkomsten i særlig indkomst og i almindelig indkomst. Den særlige indkomst bestod især i kapitalgevinster og blev beskattet med en proportional skat på 50 pct. Den almindelige indkomst derimod blev beskattet med en progressiv skat, hvor marginals-katten udgjorde cirka 73 pct. Alle de indkomster, der indgik i den skattepligtige almindelige indkomst, blev således beskattet ens, ligesom alle fradrag havde samme skatteværdi. Det gjaldt også for renteindtægter og renteudgifter, og det betød, at renteudgifter havde en fradragsværdi på maksimalt 73 pct., og at renteindtægter tilsvarende blev beskattet med cirka 73 pct. I disse regler lå derfor en tilskyndelse til gældsstiftelse, ligesom der ikke var noget incitament til opsparing. Der var derimod et incitament til skattetækning ved at placere renteudgifter, hvor der var høj beskatning, og renteindtægter, hvor beskatningen var lav.⁶

⁵ Der er tale om en ny progressionsgrænse, der har virkning fra indkomståret 2008.

⁶ De almindelige bemærkninger til Lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v., L106 1985/86.

Skattereformen i 1987 skulle:

- Modvirke skattetænkning.
- Fremme den private opsparing.
- Sænke marginals-katten.
- Forbedre børnefamiliernes vilkår og
- tilvejebringe en mere rimelig fordeling af skattebyrderne, således
- at man tilgodeser personer med ringe skatteevne.⁷

Det var den direkte anledning til, at der i Danmark blev indført det ovenfor beskrevne personskattesystem med indkomstkompenerne personlig indkomst og kapitalindkomst. Disse komponenter udgør ikke nødvendigvis den skattepligtige indkomst, idet de ligningsmæssige fradrag som nævnt ovenfor kan fradrages ved opgørelsen heraf.

Med reformen var der skabt mulighed for en progressiv beskatning af den personlige indkomst, en proportional beskatning af kapitalindkomsten, ligesom de ligningsmæssige fradrag kun havde en proportional fradragsværdi, da de alene fragik ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst.

Skatten af den skattepligtige almindelige indkomst udgjorde i alt cirka 51 pct.⁸ For den del af den personlige indkomst tillagt positiv nettokapitalindkomst, der oversteg 130.000 kr.,⁹ skulle der yderligere betales en statskat på 6 pct. Og endelig skulle der betales en statskat på 12 pct. af den del af den personlige indkomst, der oversteg 200.000 kr.¹⁰ Det indebar en marginalbeskatning af personlig indkomst på 68 pct., hvilket også svarede til det skrå skatteloft.¹¹ Den næsten proportionale¹² beskatning af kapitalindkomsten skulle tilskynde til øget opsparing og mindske tilskyndelsen til skattetænkning.

Sideløbende med disse indkomstkompener blev systemet med den særlige indkomst fastholdt og omfattede blandt andet fysiske personers genvundne afskrivninger og gevinster på aktier, der var ejet i mere end 3 år. Det vil sige, at denne type af kapitalgevinster også blev beskattet proportionalt med 50 pct.

Reduktionen af værdien af rentefradraget betød umiddelbart også, at den selvstændigt erhvervsdrivende kun havde en begrænset fradragsværdi af sine renteudgifter. For at modvirke konsekvenserne heraf blev virksomhedsordningen indført. Der henvises til afsnit 3.3. for en nærmere beskrivelse heraf.

2.2. Lempelse af dobbeltbeskatningen af udbytte i 1991.

Efter skattereformen i 1987 var udbytte blevet en del af kapitalindkomsten og blev derfor beskattet med marginalt cirka 56 pct. I Danmark anvendtes på det tidspunkt den såkaldte godtgørelsesordning for at kompensere for den økonomiske dobbeltbeskatning. Godtgørelsesordningen i dansk skatteret

⁷ De almindelige bemærkninger til Lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v., L106 1985/86.

⁸ Skatten blev beregnet som summen af en statskat på 22 pct. og de kommunale og amtskommunale skatter.

⁹ Et grundbeløb, der pristalsreguleres efter bestemmelsen i personskattelovens § 20.

¹⁰ Et grundbeløb, der pristalsreguleres efter bestemmelsen i personskattelovens § 20.

¹¹ Når statskatterne på 22, 6, og 12 pct. lægges sammen med de kommunale og amtskommunale skatter på cirka 29 pct., bliver marginals-katten 69 pct. Det skrå skatteloft fastslår, hvor meget der maksimalt skal betales i skat af den sidst tjente krone. I det omfang, at størrelsen af de kommunale og amtskommunale skatter bevirker, at denne grænse overskrides, sker der et nedslag i satsen for beregning af topskat. Hermed bliver marginals-katten maksimalt 68 pct. Kirkeskatten indgår dog ikke heri, så marginals-katten skal reelt forhøjes med kirkeskatten, der cirka udgør 1 pct.

¹² Der var kun tale om en delvis proportional beskatning, idet positiv nettokapitalindkomst indgik i beregningsgrundlaget for 6 pct.-skatten. Marginals-katten for kapitalindkomst var derfor 56 pct.

betød, at udbyttet blev tillagt en godtgørelse på 25 pct., hvorefter skatten på marginalt 56 pct. blev beregnet. Skattegodtgørelsen blev herefter modregnet i den beregnede skat for at nå frem til den skat, der skulle betales. Med den daværende selskabsbeskatning på 40 pct. betød det, at den samlede beskatning for selskabet og aktionæren marginalt udgjorde 67 pct. Det oversteg den beskatning på 56 pct., der ville finde sted, hvis det alene var aktionæren, der havde tjent et beløb som kapitalindkomst.¹³

Med henblik på at lempe den økonomiske dobbeltbeskatning blev det vedtaget at ophæve godtgørelsesordningen og indføre en ny selvstændig indkomsttype. Den nye indkomsttype blev benævnt udbytteindkomst og bestod, som navnet antyder, af udbytte. Med en selvstændig indkomsttype var det også muligt at gennemføre en selvstændig beskatning heraf. Skat af udbytteindkomst blev selvstændigt hjemlet i personskattelovens § 8 a og udgjorde 25 pct. af udbytteindkomst under 30.000 kr.¹⁴ og 40 pct. af udbytteindkomst over dette beløb. Lovændringen betød, at den samlede skat, som selskabet og aktionæren skulle betale, blev reduceret til 55 pct. henholdsvis 64 pct. for udbytteindkomst under og over 30.000 kr. Med en marginalbeskatning af arbejdsindkomst på 68 pct. var der skabt en større lighed mellem beskatningen af lønindkomst og beskatningen af udbytte.

2.3. Skattereformen 1993

2.3.1. Rapport fra Udvalget om Personbeskatning

Den 7. januar 1992 blev Udvalget om Personbeskatning nedsat. Det fremgik blandt andet af dets kommissorium, at man ønskede at bringe Danmark i overensstemmelse med den internationale udvikling. Udvalget skulle derfor analysere forskellige modeller, der kunne sænke den høje marginalskat af især arbejdsindkomst. Det var desuden et mål, at de opstillede modeller kunne sikre opfyldelsen af en række øvrige formål herunder blandt andet en forenkling af personbeskatningen.¹⁵

I sin rapport konkluderede udvalget, at det nuværende system var baseret på en høj marginalbeskatning af løn og anden arbejdsindkomst, mens kapitalgevinstbeskatningen var ufuldstændig. Den lavere skat på arbejdsindkomst kunne sikres ved en udvidelse af skattegrundlaget kombineret med en nedsættelse af marginalsatten. Udvalget fandt, at der var behov for ændringer på fire hovedområder:

- Skattegrundlaget skulle i princippet opgøres ens for alle.
- Beskatningen af forskellige typer af indkomst skulle være så ensartet som muligt blandt andet med henblik på at modvirke skattearbitrage.
- Der skulle kun være fradrag for udgifter, der havde tilknytning til indkomsterhvervelsen.
- Personalegoder skulle undergives fuld beskatning.¹⁶

Det var afgørende for udvalget, at de ændrede regler skulle sikre en større ensartethed i indkomstopgørelsen,¹⁷ således at al indkomst blev beskattet ens uden hensyntagen til indkomstens

¹³ Den skattepligtige indkomst i selskabet udgør 100. Efter selskabsskatten på 40 er der 60 til udlodning til aktionæren. Det udløser en skattegodtgørelse på 25 pct., der svarer til 15. Aktionæren skal derfor beskattes af 75, hvilket med en skat på 56 pct. udløser en skat på 42. Heri skal skattegodtgørelsen på 15 fragå, og aktionærens endelige skat er 27. Af indkomsten på 100 er der betalt 67 i skat.

¹⁴ Et grundbeløb, der pristalsreguleres.

¹⁵ Rapport fra Udvalget om Personbeskatning II, 1992, s. 13-14.

¹⁶ Rapport fra Udvalget om Personbeskatning I, s. 6

¹⁷ I Rapport fra Udvalget om Personbeskatning I, s. 8 fremhæver udvalget, at ensartetheden blandt andet vil virke hæmmende på ønsket om at transformere indkomst, og desuden vil have betydning for den almindelige accept af skattesystemet.

fremtrædelsesform. Udvalget foreslog derfor en udvidelse af skattegrundlaget, der betød, at alle kapitalgevinster blev skattepligtige uanset ejertid, herunder at goodwill ikke længere kunne afstås skattefrit.¹⁸ Ensartetheden skulle desuden sikres ved, at kapitalgevinsterne skulle indgå i det progressive beskatningsgrundlag, så der ikke var forskel på beskatningen af løn- og arbejdsindkomst og kapitalgevinster. Særligt med hensyn til beskatningen af udbytte og aktieavancer foreslog udvalget en ensartet beskatning med henblik på at forhindre skattetækning. Ved beskatningen af disse typer af indkomst skulle der dog også tages hensyn til den beskatning, der havde fundet sted i selskabet.¹⁹

2.3.2. Skatteomlægningen

I begyndelsen af 1993 fik Danmark et regeringsskifte med den konsekvens, at den borgerlige regering blev afløst af en socialdemokratisk ledet regering. Af dennes regeringsgrundlag – En ny Start – fremgik det, at man ønskede at gennemføre en skattereform. Lovforslagene herom blev fremsat den 18. maj 1993, og på området for personbeskatning fremgik det, at der var taget hensyn til Personskatteudvalgets anbefalinger.

Det fremgik direkte af lovforslaget, at der skulle gennemføres »... en konsekvent beskatning af forskellige indkomster for at imødegå omgørelser og for at få en bedre fordeling af skattebyrden.« I forhold til personbeskatningen betød det blandt andet, at:

- Der skulle ske en nedsættelse af den direkte beskatning af arbejdsindkomsten og en reduktion af marginals-katten for alle indkomstgrupper.
- Udgifterne til indsatsen på arbejdsmarkedet skulle synliggøres ved indførelse af et arbejdsmarkedsbidrag.
- Der skulle gøres op med skattetækning, og ligningsindsatsen skulle styrkes.

Nedsættelsen af marginals-katten skulle sikres ved en udvidelse af skattegrundlaget, der samtidig betød en ensartet behandling af al indkomst uanset typen. Den opdeling i skattepligtig almindelig indkomst, personlig indkomst, kapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag, som blev indført med skattereformen i 1987, blev fastholdt. Til gengæld skete der en ændring i statsskatterne såvel med hensyn til beregningsgrundlaget som med hensyn til satserne.

2.3.2.1. Skattegrundlaget

Hensigten med skatteomlægningen var som tidligere nævnt at skabe en ensartet beskatning af indkomst. Det skete som tidligere nævnt blandt andet ved at lade større kapitalindkomster være omfattet af den progressive beskatning. Desuden blev lov om særlig indkomst og dennes proportionalbeskatning af blandt andet kapitalgevinster ophævet, og skattegrundlaget blev udvidet. Ophævelsen af lov om særlig indkomst betød, at de kapitalgevinster, der tidligere havde været omfattet af denne kategori, blev omfattet af definitionen af kapitalindkomst. Det skete ved en udvidelse af bestemmelsen i personskattelovens § 4.

¹⁸ I 1982 blev avance på goodwill undtaget fra beskatning med henblik på at lette beskatningen ved generationsskifte.

¹⁹ Rapport fra Udvalget om Personbeskatning I, s. 8-9.

Udvidelsen af skattegrundlaget betød en ændring af beskatningen af goodwill, ejendomsavancer og gevinst ved afståelse af aktier samt udbytte.

Goodwill:

Gevinst ved afståelse af goodwill blev skattepligtig. Gevinsten udgjorde personlig indkomst.

Ejendomsavancer:

Ejendomme kunne tidligere afstås skattefrit efter 7 års ejertid. Denne skattefrihed blev ophævet og erstattet af et ejertidsnedslag, der reducerede den skattepligtige fortjeneste, når afståelsen skete efter mere end 3 års ejertid. Nedslaget var maksimeret til 30 pct., hvilket svarede til det nedslag, der kunne opnås efter mere end 9 års ejertid. Gevinst og tab på ejerboliger, der havde tjent til bolig for ejeren, var undtaget fra beskatning.

Fortjenesten skulle beskattes som kapitalindkomst i modsætning til tidligere, hvor den var omfattet af lov om særlig indkomst.

Aktieavancer og udbytte:

I den eksisterende aktieavancebeskatningslov blev der for fysiske personers vedkommende sondret mellem hovedaktionærer²⁰ og mindretalsaktionærer.

Mindretalsaktionærerne kunne efter de tidligere regler afstå aktier skattefrit efter 3 års ejertid. Ved afståelse inden da, var gevinsten skattepligtig som kapitalindkomst. Hovedaktionærer kunne efter de tidligere regler få et nedslag i fortjenesten ved afståelse efter tre års ejertid. Efter 7 års ejertid var det således kun halvdelen af fortjenesten, der skulle medregnes. Fortjenesten var skattepligtig som særlig indkomst, der blev beskattet proportionalt med 50 pct. Det betød, at den effektive beskatning af hovedaktionærers aktieavance efter mere end 7 års ejertid udgjorde 25 pct. Tab kunne fratrækkes ved opgørelsen af den særlige indkomst. Der skete ikke nogen reduktion af tabet i forhold til ejertid. Især i denne konstruktion lå der et incitament til hovedaktionæren til at hæve minimalt med løn i sit selskab for så at likvidere selskabet efter syv års ejertid. Hermed kunne en hovedaktionær konvertere en højt beskattet løn til en lavt beskattet aktieavance.

Ændringen af reglerne betød, at der blev indført en generel beskatning af aktiavancer, men med en sondring mellem om aktierne havde været ejet i mere eller mindre end 3 år. Ved afståelse inden 3 års ejertid skulle gevinsten beskattes som kapitalindkomst, mens tab alene var kildeartsbegrænset. Ved afståelse efter tre års ejertid skulle gevinsten beskattes som aktieindkomst (herom senere). Tab var kildeartsbegrænset for børsnoterede aktier, mens det kunne fradrages ved opgørelsen af aktieindkomsten, når det vedrørte unoterede aktier.

Undtaget fra denne generelle skattepligt var fysiske personers afståelse af mindre beholdninger af børsnoterede aktier efter mere end 3 års ejertid. Disse var skattefrie. Mindre beholdninger var defineret som beholdninger med en kursværdi under 100.000 kr.²¹

Det havde været en del af Personskatteudvalgets konklusion, at der skulle ske en ensartet beskatning af aktieavancer og udbytter for at modvirke skattetænkning.²² Dette var regeringen også opmærksom på, men frem for at følge Personskatteudvalgets anbefaling, valgte regeringen at indføre en ny indkomsttype i dansk skatteret – aktieindkomsten. Aktieindkomsten var til dels en

²⁰ Hovedaktionærer var i aktieavancebeskatningsloven defineret som personer, der sammen med den nærmeste familie og selskaber, hvor denne personkreds havde bestemmende indflydelse, ejede mere end 25 pct. af kapitalen eller rådede over mere end 50 pct. af stemmerne i et selskab.

²¹ Denne beløbsgrænse skulle pristalsreguleres.

²² Rapport fra Udvalget om Personbeskatning I, s. 9 og Rapport fra Udvalget om Personbeskatning II, s. 268-271.

Personskatteudvalget havde foreslået, at såvel gevinster som udbytter skulle indgå ved opgørelsen af kapitalindkomsten – dog kun med 70 pct. Det var af hensyn til beskatningen af den underliggende selskabsindkomst.

videreførelse af udbytteindkomsten, der hermed blev udvidet med aktieavancer. Det fremgår af lovforslaget, at med integrationen af aktieavancer i de gældende regler for udbytteindkomst blev neutraliteten sikret. Det var derefter uden betydning for beskatningen af aktionæren, om indtjeningen i selskabet blev taget ud som udbytte eller aktieavance.

Desuden blev der skabt sammenhæng mellem beskatningsniveauet for aktieindkomst og det foreslåede niveau for personbeskatningen i øvrigt. Progressionsgrænsen for aktieindkomst var i 1993 31.700 kr., og for aktieindkomster under dette niveau blev den samlede beskatning af selskabet og aktionæren på 53,8 pct., mens det for aktieindkomster over dette niveau blev på 63,7 pct. Det skal sammenlignes med, at marginalsatten for arbejdsindkomst inklusive arbejdsmarkedsbidrag var knap 63 pct.

2.3.2.2. Skattesatserne

De hidtidige statsskatter på 22 pct., 6 pct. og 12 pct. blev erstattet af begreberne bundskat, mellemskat og topskat på henholdsvis 8 pct., 6 pct. og 15 pct. Herefter udgjorde skatten af den skattepligtige almindelige indkomst cirka 38 pct.²³ Den del af den skattepligtige indkomst med tillæg eller fradrag af kapitalindkomsten, der oversteg 130.000 kr.²⁴ (1994-niveau) blev yderligere beskattet med mellemskatten på 6 pct. Og endelig blev den del af den personlige indkomst, der oversteg 234.900 kr. (1994-niveau) beskattet med topskatten på 15 pct. I beregningsgrundlaget for denne skat indgik desuden positiv nettokapitalindkomst over 20.000 kr. (ægtepar 40.000 kr.). Det skrå skatteloft²⁵ blev samtidig nedsat fra 68 pct. til 58 pct., hvilket sammen med de øvrige ændringer i skattesatsen indebar en nedsættelse af marginalsatten på arbejdsindkomst.

Til gengæld blev der som en nyskabelse i dansk skatteret indført et arbejdsmarkedsbidrag på 8 pct. Beregningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget var den skattepligtiges samlede løn og/eller den selvstændigt erhvervsdrivendes overskud af virksomhed uden fradrag for eventuelle pensionsindbetalinger. Arbejdsmarkedsbidraget skulle imidlertid fradrages ved beregningen af skatten af den personlige indkomst, hvilket for en skatteyder, der betalte topskat, betød, at bidraget efter skat udgjorde 4,6 pct. Med skattereformen i 1993 blev marginalsatten for arbejdsindkomst derfor reelt 62,6 pct.

2.4. Afvikling af formueskatten

Til og med indkomståret 1996 fandtes der egentlig formuebeskatning i Danmark. Denne blev ophævet fra og med indkomståret 1997. Det fremgår af bemærkningerne, at skattereformen fra 1993 havde medført, at alle indkomster blev beskattet uanset hvilken kilde de udsprang af. Der var derfor ikke længere behov for formueskatten til løbende at opsamle lavt eller ubeskattede avancer.²⁶

2.5. Skattereformen 1998

I perioden fra 1993 til 1998 havde der været en nedgang i ledigheden og en stigning i det private forbrug. Der var frygt for en overophedning af økonomien, og det var derfor nødvendigt med en finanspolitisk stramning og en stigning i den private opsparing. I forlængelse af folketingsvalget i

²³ Den samlede skat udgjorde summen af den statslige bundskat på 8 pct. og de kommunale og amtskommunale skatter.

²⁴ Et uudnyttet bundfradrag kan overføres til en eventuel ægtefælle.

²⁵ Når statsskatterne på 8, 6 og 15 pct. lægges sammen med de kommunale og amtskommunale skatter på cirka 29,5 pct., bliver marginalsatten 58,5 pct. Det skrå skatteloft fastslår, hvor meget der maksimalt skal betales i skat af den sidst tjente krone. I det omfang, at størrelsen af de kommunale og amtskommunale skatter bevirker, at denne grænse overskrides, sker der et nedslag i satsen for beregning af topskat. Hermed bliver marginalsatten maksimalt 58 pct. Kirkeskatten indgår dog ikke heri, så marginalsatten skal reelt forhøjes med kirkeskatten, der cirka udgør 1 pct.

²⁶ L 112, 1995/96.

foråret 1998 fandt regeringen derfor, at der var behov for justeringer af skattesystemet, som kunne være med til at sikre dette.

Det overordnede mål med skattereformen var at øge den langsigtede opsparing og at skabe en bedre sammenhæng i skattesystemet. Det var regeringens opfattelse, at de tidligere reformer ganske vist havde bidraget til en bedre sammenhæng, men der blev brugt for mange penge på at finansiere fradrag.²⁷ Skattereformens mål skulle dels sikres gennem en mere rimelig fordeling af byrden mellem høj og lav indkomst, dels gennem en forøgelse af den langsigtede opsparing. Opfyldelsen af det første mål skete ved en delvis nedsættelse af skattesatserne og ved en udvidelse af skattegrundlaget. Udvidelsen blev gennemført ved en reduktion af fradragsmulighederne. Sidstnævnte skabte også grundlag for opfyldelsen af det andet mål gennem en reduktion af rentefradraget.

2.5.1. Skattegrundlaget

Med ændringerne blev der gennemført en udvidelse af beregningsgrundlaget for statskatterne. Efter reformen i 1993 var det alene ved beregningen af topskatten, at negativ nettokapitalindkomst ikke indgik i beregningsgrundlaget. Med reformen i 1998 blev det udvidet til også at gælde ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for bundskatten og mellemskatten. Det betød reelt en forringelse af værdien af rentefradraget fra marginalt cirka 46 pct.²⁸ til cirka 32 pct. For en skatteyder, der kun betalte bundskat, ville reduktionen ske fra cirka 40 pct. til cirka 32 pct. Samtidig udgik ligningsmæssige fradrag ved beregningen af bundskatten og mellemskatten. Resultatet af disse ændringer var, at statskatterne reelt blev bruttoskatter, idet der ikke var fradrag hverken for negativ nettokapitalindkomst eller for ligningsmæssige fradrag.

Der skete desuden en ændring i muligheden for at fradrage indbetalinger til kapitalpensioner. Tidligere kunne de fradrages ved beregningen af topskatten, men med reformen kunne de kun fradrages ved beregningen af mellemskatten.

2.5.2. Skattesatserne

Opdelingen af de statslige personskatter i bundskat, mellemskat og topskat blev fastholdt. Men der skete en ændring i satsen for bundskatten og progressionsgrænsen for mellemskatten.

Efter reformen i 1993 var bundskatten 8 pct. Den blev med reformen i 1998 reduceret til 5,5 pct. Samtidig blev progressionsgrænsen for mellemskatten forøget med 32.000 kr. (1998-niveau). Disse to reguleringer medførte en lavere marginalskat for de lave arbejdsindkomster og ville derfor øge den økonomiske gevinst ved at arbejde.

Det skrå skatteefterskud blev forøget til 59 pct. Arbejdsmarkedsbidraget, som blev indført i 1993, blev fastholdt på 8 pct. Det gjaldt også for den særlige pensionsopsparing på 1 pct., som var blevet indført i 1997.²⁹

2.6. Lavere skat på arbejdsindkomst – 2003 og 2004

I 2003 var det igen aktuelt at foretage reguleringer, der skulle nedsætte skatten på lave og mellemstore arbejdsindkomster.³⁰ Dette blev gennemført dels ved en gradvis ændring af grænsen for beregning af mellemskatten, dels ved indførelse af et beskæftigelsesfradrag.

²⁷ De almindelige bemærkninger til L92 1997/98, 2. samling.

²⁸ Fradragsværdien var bestemt af summen af den statslige bund- og mellemskat på henholdsvis 8 pct. og 6 pct. samt de kommunale og amtskommunale skatter på cirka 32 pct.

²⁹ I 1997 blev det med lov nr. 803 af 24. oktober 1997 vedtaget at opkræve en midlertidig pensionsopsparing på 1 pct. Beregningsgrundlaget var lig med det grundlag, der gjaldt for opkrævning af arbejdsmarkedsbidrag. Allerede i 1998 blev det midlertidige bidrag erstattet af et særligt pensionsbidrag. Opsparingen skulle sikre en stram finanspolitik ved at dæmpe privatforbruget. Der henvises til L 31 1997/98, 1. samling og L 108 1997/98, 2. samling.

Forhøjelsen af grænsen for mellemskatten skulle ske over fire år med i alt 48.000 kr., hvilket i 2003-niveau svarede til en forhøjelse af grænsen fra 198.000 kr. til 246.000 kr. Satsen for mellemskat blev fastholdt på 6 pct.

Beskæftigelsesfradraget udgjorde 2,5 pct. af den del af arbejdsindkomsten, der lå under grænsen for mellemskat. Fradraget, der skulle virke beskæftigelsesfremmende, skulle gives som et ligningsmæssigt fradrag med en skatteværdi på cirka 32 pct. Loven³¹ blev vedtaget i foråret 2003, og det var hensigten, at den skulle indføres i løbet af en fireårig periode.

I foråret 2004 fandt regeringen imidlertid, at der var behov for at hjælpe et spirende opsving på vej ved at fremrykke de ændringer, der var vedtaget i 2003.³² Forhøjelsen af bundgrænsen for mellemskatten blev derfor gennemført fuldstændig allerede med virkning for indkomståret 2004, og det betød konkret, at grænsen i 2004-niveau blev fastsat til 254.000 kr. Samtidig blev beskæftigelsesfradraget forøget til et beløb på 7.000 kr. i 2004-niveau.

Desuden blev L 122 fremsat i slutningen af 2004. Loven blev vedtaget i december 2004 og indebar, at bundskatten blev ændret til 5,48 pct. som kompensation for kommunale skatteforhøjelser.

2.7. Ny aktieavancebeskatningslov– 2005

Med skattereformen i 1993 blev begrebet aktieindkomst som nævnt i afsnit 2.3.2.2. indført. Denne indkomsttype omfattede dels fysiske personers udbytte, dels fysiske personers aktieavance for aktier med en ejertid på mere end 3 år. For personers aktieavance på aktier med en ejertid på mindre end 3 år skete beskatningen som kapitalindkomst.

Vedtagelsen af en ny aktieavancebeskatningslov i december 2005³³ medførte en ophævelse af denne forskel i den skattemæssige behandling af fysiske personers aktieavancer. Fra indkomståret 2006 skal alle aktieavancer beskattes som aktieindkomst uanset ejertid, ligesom der ikke længere kan afstå skattefrit fra mindre beholdninger.³⁴ Beskatningen af aktieindkomst sker uændret efter en progressiv skala med 28 pct. og 43 pct. for aktieindkomst under henholdsvis over 44.300 kr.(2006-niveau). Der skete således en udvidelse af skattegrundlaget for så vidt angår de mindre beholdninger, men samtidig en lempelse af beskatningen for aktieavancer for aktier med en ejertid på mindre end tre år.³⁵

I foråret 2007 har Folketinget vedtaget lov nr. 540 af 6. juni 2007, der blandt andet ændrer på den danske selskabsskattesats. Den er med virkning for indkomståret 2007 nedsat fra 28 pct. til 25 pct. Afløst af denne ændring er der indført en ny progressionsgrænse for beskatningen af aktieindkomst. Aktieindkomst, der overstiger 100.000 kr. (2007-niveau), skal fra indkomståret 2008 beskattes med 45 pct. Den samlede beskatning af selskabet og aktionæren bliver hermed cirka 59 pct. for aktieindkomst over den nye progressionsgrænse. Hermed er det sikret, at der for aktieindkomster over 100.000 kr. er overensstemmelse mellem den samlede beskatning af den indkomst, der er indtjent gennem et selskab, når den sammenholdes med den beskatning, der sker af den indkomst, som en person indtjener direkte.³⁶

³⁰ De almindelige bemærkninger til L 219 2002/2003

³¹ Lov nr. 442 af 10. juni 2003.

³² Almindelige bemærkninger til L185 2003/2004.

³³ Lov nr. 1413 af 21. december 2005.

³⁴ I aktieavancebeskatningslovens § 44 er der dog indsat en overgangsregel, der bevirker, at fysiske personer, der pr. 31. december 2005 havde en beholdning, der var under den skattefrie grænse, kan afstå skattefrit fra denne beholdning, forudsat at aktierne har været ejet i mere end tre år på afståelsestidspunktet.

³⁵ Tidligere blev gevinster ved afståelse af aktier efter en ejertid på mindre end tre år beskattes som kapitalindkomst, hvilket kunne medføre en marginalsat på maksimalt 59 pct.

³⁶ De almindelige bemærkninger til L213 2006/2007 punkt 2.5.

2.8. Strukturreform – 2007

Fra den 1. januar 2007 er der i Danmark gennemført en strukturreform, der har medført sammenlægning af en række kommuner samt nedlæggelse af amterne til fordel for større regioner. Amterne udskrev en amtskommunal skat, der udgjorde cirka 11 pct., mens de kommunale skatter lå på et niveau omkring 21-22 pct.

De nye regioners opgave er blevet beskåret i forhold til amternes opgaver, men regionerne skal fortsat varetage sygehusvæsenet. De kan imidlertid ikke udskrive skatter, og den tidligere amtskommunale skat er derfor erstattet af et sundhedsbidrag. Det udgør 8 pct. og beregnes af den skattepligtige indkomst, det vil sige efter fradrag af eventuel negativ nettokapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag. Samtidig er de kommunale skatter øget til et niveau på cirka 24-26 pct. Summen af de kommunale skatter og sundhedsbidraget ligger derfor på et niveau, der svarer til den tidligere sum af kommunale og amtskommunale skatter.

2.9. Indførelse af og ændringer i beskatning af CFC-indkomst.

CFC-beskatningen blev for fysiske personer indført med L118 1995/96, der trådte i kraft for indkomståret 1996. Reglerne skulle sikre, at det ikke var skattemæssigt fordelagtigt for fysiske personer at flytte deres finansielle aktiver til skattebegünstigede udenlandske selskaber. Det skete ved, at der med ligningslovens § 16 H blev skabt hjemmel til at beskatte fysiske personer af finansiell indkomst, der optjenes i udenlandske finansielle selskaber beliggende i lavskattelande. Kravet var, at den fysiske person direkte eller indirekte eller i fællesskab med nærtstående ejede mere end 50 pct. af kapitalen eller rådede over mere end 50 pct. af stemmerne i selskabet. Det var desuden et krav, at den virksomhed, som selskabet udøvede, overvejende var af finansiell karakter, og at afkastet blev beskattet væsentligt lavere end efter de danske regler. Vurderingen heraf var et ligningsmæssigt spørgsmål.

Bestemmelsen har siden været underlagt en del ændringer, der dels har omfattet definitionen af kontrol, dels har vedrørt fastlæggelsen af, hvornår der er tale om en finansiell virksomhed, der beskattes lavere end efter de danske regler. Senest har der foreligget kontrol, når den skattepligtige direkte eller indirekte eller i fællesskab med nærtstående³⁷ ejer mindst 25 pct. af aktiekapitalen eller råder over mere end 50 pct. af stemmerne.

De nyeste ændringer er affødt af, at det i forlængelse af EF-domstolens afgørelse i Cadbury Schweppes er vurderet, at de danske CFC-regler kan være i strid med den EU-retlige etableringsfrihed. Det har i foråret 2007 ført til vedtagelsen af lov nr. 540 af 6. juni 2007. Loven indeholder blandt andet ændringer i den danske CFC-beskatning af fysiske personer, der træder i kraft den 1. juli 2007.

CFC-beskatningen skal fortsat kun omfatte de kontrollerede selskaber, der beskattes væsentligt lavere end danske selskaber. Kontrolkravet er ændret, så der først foreligger kontrol, når den skattepligtige direkte eller indirekte eller i fællesskab med nærtstående ejer mere end 50 pct. af kapitalen eller råder over mere end 50 pct. af stemmerne. En af de seneste udvidelser af bestemmelsen er samtidig fastholdt. I henhold til ligningslovens § 16 H, stk. 6 skal de ejerandele og stemmerettigheder, som indehaves af selskabsdeltagere, som den skattepligtige har en aftale med om udøvelse af kontrol, medregnes ved opgørelsen af, om der foreligger kontrol. Det gælder også ejerandele og stemmerettigheder, der indehaves af en transparent enhed,³⁸ som den skattepligtige deltager i.

Bestemmelsen om, hvornår der foreligger en finansiell virksomhed, er i tidens løb blevet objektiveret, så det ikke længere er baseret på en individuel vurdering. Med de seneste ændringer

³⁷ Begrebet nærtstående er defineret nærmere i ligningslovens § 16 H, stk. 2.

³⁸ Interessentskaber og kommanditselskaber anses i dansk skatteret for at være transparente enheder.

skal selskabets CFC-indkomst udgøre mere end halvdelen af den samlede skattepligtige indkomst, før det overhovedet er relevant at vurdere, om indkomsten kommer fra et lavskattelands. Det er samtidig et krav, at den samlede udenlandske skat udgør mindre end 3/4 af skatten opgjort efter danske regler. Der skal også ske CFC-beskatning, hvis den skattepligtiges aktier i selskabet ikke er aktier eller investeringsforeningsbeviser i investeringselskaber, igen under forudsætning af, at den samlede udenlandske skat udgør mindre end 3/4 af skatten opgjort efter danske regler.

Med henblik på at undgå, at bestemmelsen er i strid med den EU-retlige etableringsfrihed, kan skatteyder anmode om fritagelse for CFC-beskatning for selskaber, der er hjemmehørende i EU eller EØS. Det forudsætter, at den skattepligtige kan dokumentere, at selskabet reelt er etableret i den pågældende stat og udøver reel økonomisk virksomhed vedrørende CFC-indkomsten i den stat.³⁹

Det må antages, at der hermed sker en indskrænkning i de tilfælde, hvor der skal ske CFC-beskatning, idet der er sket en forøgelse af kontrolkravet og af grænsen for, hvornår virksomheden er af finansiel karakter samtidig med, at skatteyder har mulighed for at blive fritaget for CFC-beskatning.

3. Taxation of wage and wage-related income

Den nugældende personbeskatning med dens indkomsttyper, indkomstskatter og beregningsgrundlag er beskrevet i afsnit 1. I dette afsnit vil der derfor alene blive redegjort for beskatningen af »wage-related income«. Redegørelsen vil omfatte beskatningen af personalegoder og aktieafløsning. Desuden vil der blive redegjort for virksomhedsordningen, som selvstændigt erhvervsdrivende kan anvende ved beskatningen af resultatet af deres virksomhed.

3.1. Beskatningen af personalegoder

Personskatteudvalget definerede i sin rapport fra 1992 personalegoder som »ikke-kontante økonomiske fordele ydet fra arbejdsgiveren til lønmodtageren«.⁴⁰ Indkomstbegrabet i statskattelovens § 4 hjemler, at sådanne goder skal beskattes, men problemet med disse goder er at værdiansætte dem. Inden skattereformen i 1993 var personalegoder i praksis blevet beskattet ud fra en subjektiv værdi – det vil sige et skøn over godets værdi for modtageren. Skattereformen i 1993 medførte en ændring heri, idet værdien fremover skulle sættes til markedsværdi, når godet blev modtaget som led i et ansættelsesforhold, jf. ligningslovens § 16, stk. 1. Bestemmelsen om værdiansættelsen blev indsat i ligningslovens § 16, stk. 3, hvoraf det fremgik at:

»Den skattepligtige værdi af de i stk. 1 omhandlede formuegoder skal ved skatteansættelsen, medmindre andet følger af stk. 4-6, fastsættes til den værdi, som det måtte antages at koste den skattepligtige at erhverve godet i almindelig fri handel.«

For en række udvalgte goder blev fastsættelsen af markedsværdien objektiveret. Det var tilfældet for de goder, der er omfattet af stk. 4-6, jf. formuleringen af ligningsloven § 16, stk. 3. Det drejede sig om fri bil, fri sommerbolig og fri lystbåd. Denne objektivering af værdiansættelsen er fortsat gældende, om end der er sket ændringer i selve værdiansættelsen, ligesom den er udvidet med bestemmelser om beskatning af fri bolig, jf. ligningslovens § 16, stk. 7-9. Det afgørende for, om værdien af godet skal beskattes, er, at den skattepligtige har godet stillet til rådighed for privat anvendelse uden hensyntagen til den faktiske brug af godet. Personalegoderne beskattes som personlig indkomst.

³⁹ De almindelige bemærkninger til L 213 2006/07, punkt 2.2.

⁴⁰ Rapport fra Udvalget om Personbeskatning II, s. 354.

En række personalegoder, der opfylder kriteriet om at være ikke-kontante økonomiske fordele ydet fra arbejdsgiveren til lønmodtageren, er direkte undtaget fra beskatning. De er positivt nævnt i ligningslovens § 16, stk. 10, 12 og 13 samt i ligningslovens §§ 30 og 31.

3.2. Aktieafløbning

Området for aktieafløbning har i dansk skatteret været genstand for betydelige ændringer i de senere år – ændringer der har haft til formål at gøre aktieafløbningen mere favorabel.⁴¹ Aktieafløbning består i, at medarbejderen modtager aktier eller tegnings- eller køberet⁴² til aktier som en del af sin afløbning. I dag kan aktieafløbning finde sted efter fire forskellige regelsæt:

- LL § 16 – vederlag i form af formuegoder af pengeværdi modtaget i ansættelsesforhold
- LL § 7 A – generelle medarbejderaktieordninger
 - Købe- og tegningsretter til aktier i selskabet (LL § 7 A, stk. 1, nr. 1)
 - Aktier i selskabet (LL § 7 A, stk. 1, nr. 2)
 - Obligationer udstedt af virksomheden (LL § 7 A, stk. 1, nr. 3)
- LL § 7 H – individuel medarbejderaktieordning
- LL § 28 – generel medarbejderaktieordning, der ikke opfylder betingelserne i ligningslovens § 7 A.

Forskellen på de forskellige ordninger kan opdeles i tre hovedpunkter:

- Beskatningstidspunktet
- Afgrænsningen af de medarbejdere, der kan/skal være omfattet af ordningen
- Arbejdsgivers mulighed for at fratække udgiften til ordningen (dette vil ikke blive behandlet her, idet emnet alene er beskatningen af arbejdstageren)

Disse forskelle er gengivet summarisk i nedenstående skema, der giver et overblik over de forskellige ordninger – herunder hvilke værdipapirer, der kan være omfattet af de enkelte ordninger.

	LL § 16	LL § 7 A	LL § 7 H	LL § 28
Omfattede personer	Ansatte, bestyrelsesmedlemmer og personer, der har indgået aftale om personligt arbejde.	Ansatte i selskabet og dets datter- og datterdatterselskaber. ⁴³	Ansatte	Ansatte, bestyrelsesmedlemmer og personer, der har indgået aftale om personligt arbejde.
	Tildeling kan ske individuelt.	Tildeling skal være åben for alle. Begrænsninger, der er fastsat efter almene kriterier kan dog accepteres.	Tildeling kan ske individuelt.	Tildeling kan ske individuelt.
Omfattede papirer	Aktier og købe- og	Købe- og tegnings-	Købe- og tegnings-	Købe- og tegnings-

⁴¹ Punkt 1 i de almindelige bemærkninger til L67 2002/2003, 1. samling

⁴² I dansk skatteret er det afgørende for sondringen mellem tegningsretter og køberetter, om der er tale om en ret til at tegne nye aktier. En tegningsret foreligger, når der alene er tale om en ret til at tegne nye aktier, mens der modsat er tale om en køberet, når der er ret til at tegne eksisterende aktier. Der henvises til Tfs 2001.940LR.

⁴³ Der er tale om datter- og datterdatterselskaber, når ejerandelen svarer til den, der er forudsætningen for at kunne modtage udbytter skattefrit i henhold til selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 2. Det vil for 2007 og 2008 sige 15 pct. og fra 2009 10 pct.

	tegningsretter til aktier. Ingen begrænsning.	retter til aktier. Værdien må max. udgøre 10 pct. pr. år af årslønnen. De modtagne aktier skal båndlægges i fem år.	retter til aktier. Værdien må max. udgøre 10 pct. pr. år af årslønnen. Eller	retter til aktier uden begrænsning.
		Aktier. Værdien må maksimalt udgøre 21.500 kr. (2007-niveau). De modtagne aktier skal båndlægges i syv år.	Købe- og tegningsretter til aktier. Der er ingen begrænsning, hvis udnyttelseskursen maksimalt er 15 pct. lavere end aktiernes kursværdi. Og Aktier. Værdien må max. udgøre 10 pct. pr. år af årslønnen.	
		Obligationer. Værdien må maksimalt udgøre 10 pct. pr. år af årslønnen. Hvis værdien udgør mere end 4.900 kr. (2007-niveau) skal arbejdsgiveren betale en afgift på 45 pct. af det overskydende beløb. De modtagne obligationer skal båndlægges i fem år.		
Beskatning og beskatningstidspunkt	Beskatning på retserhvervestidspunktet til værdien på dette tidspunkt. ⁴⁴ Beskattes som løn incl. arbejdsmarkedsbidrag.	Skattefrihed ved erhvervelsen. Beskatning ved salg af aktierne som aktieavance eller kursgevinst, dvs. som aktieindkomst eller kapitalindkomst. ⁴⁵	Skattefrihed ved erhvervelsen. Beskatning ved salg af aktierne som aktieavance, dvs. som aktieindkomst.	Beskatning ved udnyttelse eller afståelse af de tildelte retter som løn incl. arbejdsmarkedsbidrag.

Kilde: Egen forarbejdning med udgangspunkt i tabel i De almindelige bemærkninger i L 67 2002/2003, 1. samling, punkt 3.1.

3.3. Virksomhedsordningen

Som det tidligere er nævnt i afsnit 2, var resultatet af skattereformen i 1987 også, at virksomhedsordningen blev indført. Der er tale om en ordning, der i henhold til

⁴⁴ Ved afståelse af det modtagne gode afhænger beskatningen af, hvilket gode den ansatte konkret har modtaget, og dermed hvilken avancebeskatningslov, der er relevant.

⁴⁵ Hvis den ansatte har modtaget aktier, er beskatningen reguleret af aktieavancebeskatningsloven, mens kursgevinstloven regulerer beskatningen, hvis den ansatte har modtaget obligationer. Hvis obligationerne er i danske kroner, og mindsterenten er opfyldt, vil en eventuel gevinst være skattefri.

virksomhedsskattelovens § 1 kan anvendes af fysiske personer, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed.

Ordningen indebærer en skatteretlig opdeling af den fysiske persons økonomi i en privatøkonomi og en virksomhedsøkonomi. Denne opdeling styres ved hjælp af indskudskontoen (VSL § 3), mellemregningskontoen (VSL § 4a) og bestemmelser, der regulerer overførelsen af værdier fra virksomheden til den skattepligtige (hæverækkefølgen (VSL § 5)). Ordningen har med enkelte undtagelser⁴⁶ ikke betydning for selve indkomstopgørelsen i virksomheden, der skal ske efter skattelovgivningens almindelige regler, men den har betydning ved skatteberegningen.

De værdier i form af såvel aktiver som passiver, som den skattepligtige overfører til virksomheden i det første år, ordningen anvendes, registreres på indskudskontoen. De er herefter en del af den skatteretlige virksomhedsøkonomi. Der kan hvert år foretages yderligere indskud, idet indskudskontoen reguleres ved indkomstårets udløb, ligesom der kan hæves af indskudskontoen.

Af selve navnet på mellemregningskontoen fremgår det, at der er tale om en mellemregning. På denne registreres de værdier, som den skattepligtige alene har lånt ud til virksomhedsøkonomien, og som derfor kan overføres til privatøkonomien igen uden skattemæssige konsekvenser. Hvis overførsler fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien medfører, at mellemregningskontoen bliver negativ, kan det have skattemæssige konsekvenser.

Når det skattemæssige resultat for virksomheden for et indkomstår er opgjort, skal overskuddet disponeres i henhold til bestemmelserne i virksomhedsskatteloven. Overskud af virksomhed er personlig indkomst, men der kan i overskuddet indgå indkomstkompener, der i henhold til bestemmelserne i personskattelovens § 4 udgør kapitalindkomst. Virksomhedsskattelovens §§ 7-9 indeholder bestemmelser om opgørelse af et kapitalafkast, der skal sikre, at beskatningen heraf sker som kapitalindkomst.

Det resterende overskud i virksomheden kan jf. virksomhedsskattelovens § 10 opdeles i et overskud, der er overført til privatøkonomien og et overskud, der bliver i virksomhedsøkonomien (opsparat overskud)⁴⁷. Det overskud, der er overført til privatøkonomien, beskattes som personlig indkomst, det vil sige med en marginal skat på 59 pct. og pligt til at betale arbejdsmarkedsbidrag. Det overskud, der bliver i virksomhedsøkonomien, bliver beskattet med en foreløbig virksomhedsskat (acontoskat), hvis sats svarer til selskabsskattesatsen, det vil sige 25 pct. Det opsparede overskud med fradrag af den betalte virksomhedsskat indgår jf. virksomhedsskattelovens § 10, stk. 2 på konto for opsparat overskud. En senere overførsel af beløb fra konto for opsparat overskud bliver beskattet som personlig indkomst, men den tidligere betalte virksomhedsskat fradrages ved selve skatteberegningen som en acontoskat.

Virksomhedsordningen udgør et sæt af regler, der sikrer en skatteberegning, der i forhold til det almindelige personskattesystem kan karakteriseres som fordelagtig. Det er således muligt at fradrage renteudgifter ved opgørelsen af den personlige indkomst, ligesom muligheden for at opspar overskud gør det muligt at foretage konjunkturudjævning. Men ud over dette indebærer virksomhedsordningen ikke et brud på det regelsæt, der ligger bag personskattesystemet, idet reglerne sikrer, at kapitalafkast beskattes som kapitalindkomst og virksomhedsindkomst beskattes som personlig indkomst, dog med mulighed for en vis konjunkturudligning.

⁴⁶ For eksempel skal renter i henhold til virksomhedsskattelovens § 6, stk. 2 periodiseres efter påløbsprincippet, mens hovedreglen for fysiske personer i henhold til ligningslovens § 5, stk. 1 og statsskattelovens § 4, litra e er forfaldsprincippet.

⁴⁷ Det forudsætter, at den skattepligtige har foretaget hævninger, der er mindre end overskuddet i virksomheden, da der ellers ikke er noget overskud at spare op.

4. Taxation of capital income

Kapitalgevinstbeskatningen er i dansk skatteret reguleret af bestemmelserne dels i statsskattelovens §§ 4 og 5, dels i særlovene: aktieavancebeskatningsloven, ejendomsavancebeskatningsloven, kursgevinstloven og afskrivningsloven. Udgangspunktet for kapitalgevinstbeskatningen i dansk skatteret er som nævnt i afsnit 1, at kapitalgevinster i henhold til bestemmelsen i statsskattelovens § 5 er skattefrie, medmindre de er erhvervet som led i næring eller spekulation. Denne skattefrihed har i dag karakter af en undtagelse, idet de nævnte særlove har medført en generel beskatning af kapitalgevinster, jf. også gennemgangen heraf i afsnit 2.

Det er dog stadig af betydning for beskatningen, om en kapitalgevinst er erhvervet som led i næring, da beskatningen i disse situationer afviger fra beskatningen i øvrige tilfælde. Afvigelsen består generelt i to forhold:

- De enkelte særlove indeholder særlige bestemmelser om opgørelsen af gevinst og tab i tilfælde af næring.
- Gevinster og tab som led i næring beskattes som personlig indkomst incl. pligt til at betale arbejdsmarkedsbidrag.

Det er således afgørende for beskatningen af kapitalgevinst og –tab at få fastlagt, om afståelsen er sket som led i næring. Vurderingen heraf er fastlagt i den godt 100-årige praksis, der knytter sig til bestemmelsen i statsskattelovens § 5. Det afgørende er, at skatteyder handler med det pågældende formuegode i et omfang, der gør det til erhverv for vedkommende. Der skal ikke på dette sted redegøres nærmere herfor, men blot henvises til den »definition« af det skatteretlige næringsbegreb, som kan udledes af praksis, og hvor kriterierne profession, kontinuitet og rentabilitet har en afgørende betydning:

» Den professionelt tilrettelagte virksomhed, der – under fra branche til branche varierende faglige forudsætninger – er indrettet med systematisk indkomsterhvervelse for øje.«

4.1. Oversigt over beskatningen af kapitalgevinster som led i næring

	Ejendom	Aktie	Fordring	Gæld	Driftsmidler
Anskaffelsessum	Nominal værdi	Kursværdi opgjort efter gennemsnitsmetoden.	Kursværdi	Kursværdi	Kontantværdi
Afståelsessum	Nominal værdi. Pantebreve, der indgår i vederlaget kan dog kontantomregnes.	Kursværdi opgjort efter gennemsnitsmetoden.	Kursværdi	Kursværdi	Kontantværdi
Gevinst og tab	Er skattepligtige.	Er skattepligtige.	Er skattepligtige	Er skattepligtige.	Er skattepligtige.
Beskattes som	Personlig indkomst Bidragspligtig	Personlig indkomst Bidragspligtig	Personlig indkomst Bidragspligtig	Personlig indkomst Bidragspligtig	Personlig indkomst Bidragspligtig
Hjemmel	SL § 4 PSL § 3, stk. 1	ABL §§ 17 og 24. PSL § 3, stk. 1	KGL §§ 13 og 26, stk. 1. PSL 4, stk. 3	KGL §§ 19 og 26, stk. 4. PSL § 4, stk. 3	AL § 50 PSL § 3, stk. 1

4.2. Beskatning af kapitalgevinster uden for næring

	Ejendom	Aktie	Fordring	Gæld	Driftsmidler
Anskaffelsessum	Kontantværdi med tillæg og fradrag efter EBL § 5, stk. 1-4	Kursværdi opgjort efter gennemsnitsmetoden	Kursværdi	Kursværdi	-
Afståelsessum	Kontantværdi	Kursværdi opgjort efter gennemsnitsmetoden	Kursværdi	Kursværdi	-
Gevinst	Skattepligtig. Afståelser omfattet af parcelhusreglen i EBL § 8 sker skattefrit.	Skattepligtig	Skattepligtig, medmindre der er tale om en fordring i DKK, der opfylder mindsterentekravet.	Skattepligtig iht. KGL §§ 21-23 og ellers skattefri.	Skattefri, da en sådan afståelse er omfattet af SL § 5.
Tab	Kildeartsbegrænset. Afståelser omfattet af parcelhusreglen i EBL § 8 sker skattefrit.	Børsnoteret aktie: Kildeartsbegrænset Unoteret aktie: Fradragsberettiget	Ej fradragsberettiget. Tab på fordringer i fremmed valuta og fordringer erhvervet som vederlag i næring kan fradrages.	Kan fradrages iht. KGL §§ 21-23 og ellers ikke fradragsberettiget.	Skattefri, da en sådan afståelse er omfattet af SL § 5.
Beskattes som	Kapitalindkomst	Aktieindkomst	Kapitalindkomst	Kapitalindkomst	-
Hjemmel	EBL PSL § 4, stk. 1, nr. 15	ABL §§ 12-14 og 24 PSL § 4a, stk. 1, nr. 4	KGL §§ 14-17 og § 26, stk. 1 PSL § 4, stk. 1, nr. 2.	KGL §§ 20-23 PSL § 4, stk. 1, nr. 2	SL § 5

4.3. Beskatning af kapitalgevinster i virksomhedsordningen.

Hvis en skatteyder afstår et skatterelevant aktiv, der er omfattet af virksomhedsordningen,⁴⁸ skal gevinst eller tab opgøres efter de bestemmelser, der gælder for fysiske personers afståelse af det pågældende aktiv. Gevinsten indgår i virksomhedens overskud og bliver derfor genstand for den overskudsdisponering, der finder sted i virksomheden. Det betyder, at kapitalgevinster i forhold til virksomhedsordningen bliver beskattet som personlig indkomst, idet størrelsen af kapitalafkastet som udgangspunkt kun afspejler det løbende afkast af de indskudte aktiver.

5. Problems of income transformation and tax evasion

5.1. Problems of income transformation

5.1.1. Income transformation i samspillet mellem danske regler

Det fremgik af beskrivelsen i afsnit 2.3.1, at et af formålene med de forslag til en skattereform, som Udvalget om Personbeskatning fremkom med i 1992, var at sikre en større ensartethed i beskatningen, så al indkomst blev beskattet ens uden hensyntagen til indkomstens fremtrædelsesform. Dette ville modvirke skattearbitrage. Det er også fremgået, at dette hensyn i et

⁴⁸ I virksomhedsskatteovens § 1, stk. 2 og 3 er angivet en række formuegoder, som ikke kan indgå i virksomhedsskatteordningen. Kapitalgevinster herpå vil derfor heller ikke være en del af virksomhedens overskud. Det gælder blandt andet for aktier.

vist omfang er indarbejdet i dansk lovgivning, idet positiv nettokapitalindkomst indgår i beregningsgrundlaget for såvel mellem- som topskat. Incitamentet til at konvertere arbejdsindkomst til kapitalindkomst er derfor begrænset, idet beskatningen med undtagelse af pligten til at betale arbejdsmarkedsbidrag er ens.

Indførelsen af først udbytteindkomsten og siden aktieindkomsten har også begrænset interessen for at konvertere udbytte til løn, idet udbytte beskattes lavere end løn. Der kompenseres på denne måde for den økonomiske dobbeltbeskatning heraf. Samtidig har indførelsen af en generel aktieavancebeskatning bevirket, at opsparing af midler i et selskab med henblik på udbetaling af disse som likvidationsprovenu ikke er skattemæssigt interessant. Når selskabets likvideres, beskattes aktionæren af provenuet som aktieindkomst – enten som udbytte eller aktieavance, og den samlede beskatning af selskabet og aktionæren er derfor på niveau med beskatningen af lønindkomst.

5.1.2. Income transformation i samspillet mellem danske og udenlandske regler

Income transformation er også aktuelt i samspillet mellem danske og udenlandske regler, hvor forskelle i beskatningen af forskellige typer af indkomst kan udnyttes med henblik på skattearbitrage. Et eksempel på en regulering, der er affødt af denne problemstilling, er den tidligere bestemmelse i aktieavancebeskatningslovens § 2a om beskatningen af aktier i finansielle selskaber i lavskattelande.

Bestemmelsen gjaldt for aktier udstedt af selskaber, der var hjemmehørende i udlandet, hvis det måtte antages:

1. at formålet med erhvervelsen eller besiddelsen af aktierne overvejende har været at opnå værdistigning på disse,
2. at virksomheden i selskabet m.v. overvejende har været af finansiell karakter, og
3. at det samlede afkast heraf er beskattet væsentlig lavere end efter danske skatteregler.

Konsekvensen af bestemmelsen var, at fortjeneste ved afståelse af sådanne aktier skulle medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, og der var ikke fradrag for tab.

Med EF-domstolens afgørelse i sagen C-315/02 (Anneliese Lenz) fandt man, at den danske bestemmelse i aktieavancebeskatningslovens § 2 a var i strid med EU-retten. Blandt andet af den grund blev L 98 fremsat i foråret 2005. Med dette lovforslag blev indholdet af bestemmelsen i aktieavancebeskatningslovens § 2 a fuldstændig ændret. Med vedtagelsen af den nye aktieavancebeskatningslov senere i 2005 findes bestemmelsen i dag i aktieavancebeskatningslovens § 19. Bestemmelsen gælder i sin nuværende formulering investeringsforeningsbeviser og aktier i investeringsselskaber⁴⁹ uden hensyntagen til, om beviset/aktien er i et dansk eller et udenlandsk selskab.

For de aktier eller beviser i selskaber, der er omfattet af definitionen, gælder det, at gevinst og tab er skattepligtig som kapitalindkomst. Gevinst og tab opgøres efter lagerprincippet. Investeringselskabet er til gengæld skattefrit og skal alene betale en skat på 15 pct. af modtaget udbytte fra danske selskaber, medmindre der er tale om udbytte i moder/datterselskabsforhold.

Bestemmelsen omfatter såvel danske som udenlandske selskaber med henblik på at sikre, at den ikke er i strid med EU-retten.⁵⁰ Beskatningen som kapitalindkomst er modstykket til, at investeringsselskabet er skattefrit – og hermed er der også taget højde for de investeringer, der

⁴⁹ Definitionen af et investeringsselskab fremgår af aktieavancebeskatningslovens § 19, stk. 2.

⁵⁰ Det fremgår af de almindelige bemærkninger til L 98 2004/2005, 2. samling, at: »EU-retten er derimod ikke til hinder for generelle skatteregler, der ikke er diskriminerende og ikke uberettiget udgør en hindring for kapitalens frie bevægelighed.«

foregår i udenlandske finansielle selskaber i lavskattelande. Bestemmelsen sikrer i lighed med § 2 a i den tidligere aktieavancebeskatningslov, at muligheden for at konvertere højt beskattet kapitalindkomst til lavere beskattet aktieindkomst ikke er til stede. Beskatningen af værdistigningen som kapitalindkomst betyder omvendt, at der kan være aktieavancer eller kursgevinster fra blåstemplede danske obligationer, som bliver beskattet højere, end hvis skatteyder selv havde foretaget investeringen. I bemærkningerne er det anført, at hvis man ønsker at undgå dette, kan investeringsforeningen vælge beskatning som en udloddende investeringsforening – en mulighed, der også er åben for udenlandske foreninger.⁵¹

De danske bestemmelser om CFC-beskatning er også et eksempel på bestemmelser, der skal sikre, at skatteyder ikke kan konvertere højt beskattet kapitalindkomst til lavt beskattet aktieindkomst. Der henvises til afsnit 2.8 for en nærmere redegørelse for reglerne.

5.2. Problems of tax evasion

5.2.1. Kapitalgevinstbeskatning ved fraflytning

Med en høj marginalsattesats for såvel personlig indkomst som kapitalindkomst vil Danmark være udsat for tax evasion. Det var man allerede opmærksom på i 1987 i forbindelse med den såkaldte skatteflugtspakke.⁵² Med denne sikrede man sig, at kapitalgevinster, der var skabt, mens skatteyder var omfattet af dansk beskatning, også blev beskattet i Danmark i form af en fraflytterbeskatning. De oprindelige bestemmelser om fraflytterbeskatning blev indsat i aktieavancebeskatningslovens § 13 a. Det blev suppleret af bestemmelser i den dagældende kursgevinstlovs § 8 B om beskatning af gevinst og tab på fordringer og gæld, hvilket i dag er reguleret i kursgevinstlovens § 37 og gælder for gevinst og tab på fordringer, gæld og kontrakter. Og endelig blev der i 2000 vedtaget ændringer i ligningslovens § 28 om fraflytningsbeskatning af købe- og tegningsretter, der er omfattet af denne bestemmelse.

Fraflytningsbeskatningen blev for aktier, fordringer, gæld og kontrakter sikret ved, at ophør af skattepligt her til landet⁵³ for det pågældende aktiv/passiv blev sidestillet med realisation. For købe- og tegningsretter, der var omfattet af ligningslovens § 28 skulle skatteydere fulde skattepligt til Danmark ophøre, uden at der indtrådte begrænset skattepligt. Der skete således en fremrykning af beskatningen i forhold til den skatteyder, hvor skattepligten ikke var ophørt. Bestemmelserne var dog for aktier og købe- og tegningsretter omfattet af ligningslovens § 28 suppleret af en adgang til at søge henstand med skattebetalingen, men en forudsætning for at opnå dette var, at den skattepligtige stillede sikkerhed for henstandsbeløbet, og at det blev forrentet.

Af frygt for, at de danske fraflytningsbeskatningsregler skulle være i strid med EU-rettens bestemmelser om den frie etableringsret og arbejdskraftens frie bevægelighed, blev bestemmelserne ændret i 2004. Ophør af skattepligt bliver fortsat anset for at udgøre en realisation af det pågældende aktiv eller passiv med en deraf følgende beskatning. Der er sket en harmonisering af bestemmelserne om, hvor længe skatteyder skal have været skattepligtig til Danmark. Det er nu en betingelse i forhold til bestemmelserne i såvel aktieavancebeskatningsloven som kursgevinstloven, at den skattepligtige har været omfattet af fuld eller begrænset skattepligt til Danmark i en eller flere perioder på mindst syv år inden for de seneste 10 år før ophøret af skattepligt.

Det vil fortsat være muligt at søge om henstand med betaling af den skat, som fraflytningen udløser – en mulighed der er udvidet til også at gælde i forhold til kursgevinstlovens

⁵¹ De almindelige bemærkninger til L98 2004/2005, Ophævelse af reglerne i aktieavancebeskatningslovens § 2 a om investeringsselskaber, punkt 1.c.

⁵² L 208, 1986/1987.

⁵³ Det gælder ikke, når ophøret af skattepligt skyldes død.

fraflytningsbestemmelser. Men i modsætning til tidligere er det ikke et krav, at der stilles sikkerhed herfor, ligesom det ikke er et krav, at henstandsbeløbet forrentes.⁵⁴

Det gælder for alle bestemmelserne, at der kan ske en omberegning af fraflytterskatten, når de pågældende aktiver efterfølgende afstås eller udnyttes, jf. ABL § 39, KGL § 37, stk. 5 og LL § 28, stk. 7. Ved omberegningen anvendes den faktiske afståelsessum/værdi for de pågældende aktiver. Der vil ligeledes kunne ske lempelse af fraflytterskatten med den skat, der er betalt i udlandet i forbindelse med afståelse af aktier eller fordringer, gæld og kontrakter, jf. ABL § 38, stk. 4 og KGL § 37, stk. 6.

Ejendomsavancebeskatningsloven indeholder ikke bestemmelser om beskatning ved ophør af den fulde skattepligt, idet besiddelsen af en ejendom i Danmark i sig selv bevirker, at den skattepligtige er omfattet af begrænset skattepligt til Danmark, jf. kildeskattelovens § 2, stk. 1, nr. 5. Ophør af den begrænsede skattepligt forudsætter, at ejendommen er afhændet, og dermed vil en beskatning af kapitalgevinsten være reguleret af de almindelige bestemmelser i ejendomsavancebeskatningsloven. På et punkt er der dog i ejendomsavancebeskatningslovens bestemmelser taget højde for problemet med tax evasion. Det er i lovens § 6 B, hvor ophør af en persons fulde skattepligt medfører fraflytningsbeskatning i den situation, hvor skatteyder har genanbragt en avance i en ejendom i udlandet.⁵⁵

Konsekvensen af genanbringelsesreglerne er, at skatteyderen udsætter beskatningen af avancen indtil afståelsen af den nyerhvervede ejendom. Hvis en skatteyder, der har genanbragt en ejendomsavance i en udenlandsk ejendom, ophører med at være fuldt skattepligtig til Danmark, indtræder denne beskatning imidlertid ikke. Og derfor har det været nødvendigt med bestemmelsen i ejendomsavancebeskatningslovens § 6 B, som hjemler fraflytningsbeskatning i denne situation. Det er den genanbragte fortjeneste, der kommer til beskatning. Der er også i forhold til denne bestemmelse mulighed for at få henstand med skatten. Der kan desuden foretages omberegning, hvis det i forbindelse med afståelse af den udenlandske ejendom viser sig, at den er faldet i værdi i forhold til anskaffelsessummen.

5.2.2. *Genvundne afskrivninger mv. ved fraflytning*

Det er ikke kun egentlig kapitalgevinstbeskatning, der udløses i forbindelse med fraflytning. Der sker også beskatning af genvundne afskrivninger. Det fremgår af kildeskattelovens § 10, at ophør af fuld skattepligt vil medføre, at af- og nedskrivningsberettigede aktiver, som Danmark ikke længere har beskatningsretten til, anses for afhændet på tidspunktet for ophør af skattepligten. De anses for afhændet til handelsværdien på ophørstidspunktet.

Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at de af- og nedskrivninger, der er foretaget under dansk beskatning, men som ikke udgør en reel værdiforringelse, kommer til beskatning i forbindelse med skattepligtsophøret. Afståelsessummen ved fraflytningen er derfor også maksimeret til anskaffelsessummen for det pågældende aktiv.

Bestemmelsen i kildeskattelovens § 10 regulerer beskatningen af genvundne afskrivninger i den situation, hvor den fulde skattepligt til Danmark er ophørt. Den suppleres af bestemmelsen i kildeskattelovens § 8 A, der regulerer beskatningen af genvundne afskrivninger og visse avancer, når aktiver, der har været anvendt i skattepligtig virksomhed her i landet, overføres til benyttelse i

⁵⁴ Der er fremsat kritik af, at bestemmelserne til trods for denne ændring fortsat er i strid med EU-retten, idet personer, der fraflytter Danmark, fortsat bliver udsat for en ugunstig behandling i forhold til personer, der bevarer deres skattepligt til Danmark. Der henvises til Jeppe Rune Stokholm, Beskatning ved fraflytning i strid med EU-retten i SpO 2004, nr. 3, s. 173.

⁵⁵ Det fremgår af ejendomsavancebeskatningslovens § 6 A, at en skatteyder under visse betingelser kan genanbringe en ejendomsavance ved at nedsætte anskaffelsessummen på en anden ejendom. Det er under visse betingelser også muligt at foretage genanbringelse i udenlandske ejendomme, jf. ejendomsavancebeskatningslovens § 6 A, stk. 4.

udlandet. En sådan overførsel anses for at udgøre en afståelse til værdien i handel og vandel på overførelsestidspunktet. Omfattet af denne bestemmelse er varelager, maskiner, driftsmidler og inventar samt de immaterielle anlægsaktiver, der er omfattet af afskrivningslovens § 40, stk. 1 og 2.

Der er i lighed med de bestemmelser, der regulerer den egentlige kapitalgevinstbeskatning ved fraflytning, tale om, at der sker en fremrykning af beskatningen i forhold til det realisationskriterium, der udgør hovedreglen i dansk skatteret. Der er dog ikke knyttet bestemmelser om henstand med skattebetalingen til disse bestemmelser. Begrundelsen herfor er tilsyneladende, at der ikke er tale om beskatning af urealiserede fortjenester, men derimod om korrektion af for store afskrivninger.⁵⁶

5.3.3. Andre skattemæssige konsekvenser af fraflytning

Ophør af den fulde skattepligt i henhold til kildeskattelovens § 1 har også konsekvenser for den skattepligtiges anvendelse af virksomhedsordningen. Det er dog en forudsætning, at den skattepligtige ikke er skattepligtig efter kildeskattelovens §§ 1 eller 2 med hensyn til virksomhed med fast driftssted her i landet. Det fremgår af virksomhedsskattelovens § 15 c, at et sådant ophør medfører, at konto for opsparet overskud skal beskattes som personlig indkomst. De skattemæssige konsekvenser af skattepligtsophøret kan sidestilles med, at den skattepligtige har hævet hele indeståendet på konto for opsparet overskud.

Der er ligeledes i pensionsbeskatningslovens § 19 A fastsat en bestemmelse om, at der kan ske genbeskatning af en arbejdsgivers ekstraordinært store indbetalinger til pensionsordninger, hvis en persons fulde skattepligt ophører.

6. Future tax reforms

Der er i den offentlige debat i Danmark en betydelig opmærksomhed omkring det høje skattetryk på arbejdsindkomst.⁵⁷ Opmærksomheden giver sig ikke blot udslag i en offentlig debat i aviserne, men også i, at to større kommissioner – Velfærdskommissionen⁵⁸ og Familie- og arbejdslivskommissionen⁵⁹ – inden for de seneste år er kommet med anbefalinger, der også vedrører skatteområdet og størrelsen af det danske skattetryk. Emnet er desuden behandlet af Rockwool Fondens Forskningsenhed i bogen *Skat, arbejde og lighed – en undersøgelse af det danske skatte- og velfærdssystem*.⁶⁰ I det følgende vil der blive redegjort for nogen af de anbefalinger, der er fremkommet i disse rapporter ligesom de økonomiske vismænds rapport fra efteråret 2006 vil blive inddraget. De kan give indikationer af, i hvilken retning det danske skattesystem vil udvikle sig og dermed, hvad vi muligvis kan forvente af fremtidige skattereformer. Indledningsvist vil begrebet

⁵⁶ I forbindelse med behandlingen af L 119 2003/04, der ændrede i de danske bestemmelser om fraflytningsbeskatning, blev der sat spørgsmålstegn ved, om bestemmelsen i kildeskattelovens § 10 ikke også var i strid med EU-retten. Hertil svarede Skatteministeren, at reglen i kildeskattelovens § 10 er en regel, »... der korrigerer for, at personen inden fraflytningen ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst har afskrevet aktiverne med et beløb, der overstiger aktivernes faktiske værdiforringelse. Kildeskattelovens § 10 er således en regel om genbeskatning af »for store« afskrivninger, som har nedsat personens danske skat inden fraflytningen.« Og dermed kan bestemmelsen ikke sammenlignes med aktieavancebeskatningslovens § 38, der beskatter urealiserede fortjenester.

⁵⁷ Der henvises blandt andet til Børsen, onsdag den 9. maj 2007, s. 16 og 17.

⁵⁸ Resultatet af kommissionens arbejde er offentliggjort i rapporten *Fremtidens velfærd – vores valg*, december 2005 (rapporten findes i elektronisk form på www.velfaerd.dk)

⁵⁹ Resultatet af kommissionens arbejde er offentliggjort i rapporten *Chance for balance – et fælles ansvar*, maj 2007 (rapporten findes i elektronisk form på www.familieogarbejdsliv.dk).

⁶⁰ Torben Tranæs m.fl. *Skat, arbejde og lighed – en undersøgelse af det danske skatte- og velfærdssystem*, Gyldendal 2006

»skattestop« i dansk skatteret blive beskrevet, idet det har en betydelig indflydelse på mulighederne for at gennemføre fremtidige skattereformer.

6.1. »Skattestop«

Skattestoppet⁶¹ er indført af den borgerlige regering i 2001 som en del af dennes regeringsgrundlag. Det består af fem overordnede hovedpunkter:

1. Ingen skat eller afgift må sættes op.
2. Opkræves skatten eller afgiften med en procentsats, bliver procenten ikke sat op (f.eks. moms).
3. Opkræves skatten eller afgiften med et kronebeløb pr. enhed, sættes kronebeløbet ikke op (f.eks. benzin- og dieselafgiften).
4. Hvis der er tvungende grunde til at indføre eller forhøje en skat eller afgift, vil dette ske således, at merprovenuet ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift. Samme princip vil blive anvendt, hvis det af miljømæssige grunde er ønskeligt at indføre eller forhøje en miljøafgift. Såfremt Danmark bliver nødt til at sænke en skat eller afgift som følge af EU-beslutninger eller internationale aftaler, kan mindreprovenuet kompenseres gennem forhøjelser af andre skatter eller afgifter. Det forudsættes, at en sådan omlægning er provenueneutral.
5. Der lægges et loft over det kronebeløb, som boligejeren betaler i ejendomsværdiskat. Værdistigninger på fast ejendom vil derfor ikke udløse yderligere ejendomsværdiskat.

Skattestoppet udgør en overordnet regel for det offentliges budgetstyring og udgør derfor en del af regeringens finanspolitik.

6.2. Velfærdskommissionens anbefalinger

Velfærdskommissionen blev nedsat med henblik på at skabe et grundlag for at træffe de nødvendige beslutninger for at »... sikre grundlaget for social tryghed og balance samt et velfungerende velfærdssystem i fremtiden.«

På skatteområdet har Velfærdskommissionen identificeret to hovedproblemer:

1. På lavtlønsområdet er der ikke nogen mærkbar forskel på, om man arbejder eller er på overførselsindkomst. Der er ingen mærkbar ekstraintægt ved at arbejde, og for nogen koster det penge at arbejde.
2. For de lidt højere indtægter indebærer topskatten, at marginalsatten er væsentligt højere end i de fleste andre europæiske lande.

En afhjælpning af disse problemer forudsætter ændringer i det danske skattesystem, der tager hensyn til, at der ikke er råd til generelle skattelettelser.⁶² Der skal derfor ske ændringer i selve skattestrukturen.

For arbejdsindkomsten anbefales det at fjerne mellemskatten; at forøge såvel grænsen for beregning af topskatten som satsen herfor⁶³ samt at forøge beskæftigelsesfradraget.⁶⁴ Hensigten

⁶¹ Der henvises til Skatteministeriet, Skattestoppets fortolkning og implementering, 10. april 2002 for en nærmere beskrivelse af skattestoppet. (Findes elektronisk på www.skm.dk)

⁶² Det fremgår af Velfærdskommissionens Analyserapport: Fremtidens velfærd – vores valg, kapitel 11, s. 602 (www.velfaerd.dk), at det veludbyggede danske velfærdssystem forudsætter et højt skattetryk.

⁶³ Der henvises til Velfærdskommissionen, Analyserapport: Fremtidens velfærd – vores valg, kapitel 11.2 for en nærmere beskrivelse af kommissionens overvejelser omkring lempelser i personskatten for mellem- og topskatteydere.

med disse ændringer er dels at sikre lysten til at yde en ekstra indsats, dels at sikre, at der er et incitament for lavtlønnede til at arbejde frem for at modtage overførselsindkomst.

For kapitalindkomsten anbefales det at sikre en ensartet og mere lempelig beskatning på cirka 33 pct. Argumenterne for en sådan lavere og mere ensartet beskatning er, at det vil være i overensstemmelse med det horisontale lighedsprincip; at det vil kompensere for, at dele af kapitalgevinsterne er inflationsskabte; at det vil reducere kompleksiteten i kapitalgevinstbeskatningen, og at det vil modvirke skattekonkurrencen fra udlandet.

Velfærdskommissionen foreslår, at lempelserne finansieres ved en øget ejendomsværdibeskatning⁶⁵ frem for en beskatning af kapitalgevinsten ved afståelse af ejerboliger, da den løbende beskatning i form af ejendomsværdibeskatning ikke medfører indlåsnings effekter.⁶⁶

6.3. Familie- og arbejdslivskommissionens anbefalinger

Familie- og arbejdslivskommissionen har haft til opgave at se på de rammer, der har betydning for den enkelte borgers sammenhæng mellem familie og arbejdsliv.

Kommissionen har overvejet at følge Velfærdskommissionens anbefalinger om at forøge beskæftigelsesfradraget i form af en firedobling af det nuværende fradrag. Det vil imidlertid betyde en udgiftsførøgelse, som ligger ud over Familie- og arbejdslivskommissionens kommissorium. Det har derfor i rapporten resulteret i en anbefaling af, at enlige forsørgere får en firedobling af det eksisterende beskæftigelsesfradrag. Dette skal være med til at sikre en bedre sammenhæng mellem familie og arbejdsliv for denne gruppe af borgere.

6.4. Dansk økonomi, efterår 2006⁶⁷

I sin rapport fra efteråret 2006 konkluderer De økonomiske vismænd blandt andet, at der er risiko for overophedning af den danske økonomi. Med henblik på at undgå dette foreslår de økonomiske vismænd en skatteomlægning, hvor der sker en nedsættelse af indkomstkatten, som finansieres af en øget ejendomsværdibeskatning. Konkret foreslås det at sænke marginalsatten på arbejdsindkomst med 10 milliarder kroner og en forøgelse af ejendomsværdibeskatningen med et tilsvarende beløb. En sådan omlægning vil øge udbuddet af arbejdskraft og samtidig vil subsidieringen af investeringer i ejerboliger blive reduceret. En lavere beskatning af arbejdskraft vil ligeledes gøre systemet mere robust over for globaliseringen.

De økonomiske vismænd påpeger, at den foreslåede ændring er i strid med skattestoppet, men at det er vanskeligt at finde andre finanspolitiske tiltag, der vil have den ønskede effekt.⁶⁸

6.5. Sammenfatning

De rapporter, der er refereret til, peger alle på, at den høje marginalskat på arbejdsindkomst i Danmark er et problem, da den mindsker udbuddet af arbejdskraft, enten fordi folk ikke ønsker at yde en ekstra indsats, eller fordi folk emigrerer. Den debat, der finder sted i de danske aviser, er også ofte fokuseret på den høje marginalskat.⁶⁹ Det er også en del af den nuværende regerings

⁶⁴ Der henvises til Velfærdskommissionen, Analyserapport: Fremtidens velfærd – vores valg, kapitel 11.3 for en nærmere beskrivelse af kommissionens overvejelser omkring beskæftigelsesfradraget.

⁶⁵ Velfærdskommissionen påpeger i kapitel 12, s. 662 i sin rapport, at den særlige udformning af skattestoppet i forhold til ejendomsværdiskatten øger subsidierne til ejerboliger over tid. Det vurderes, at ejendomsværdiskatten i 2010 reelt kun vil være 0,7 pct. af den faktiske ejendomsværdi for ejerboliger under progressionsgrænsen.

⁶⁶ Velfærdskommissionen, Analyserapport: Fremtidens velfærd – vores valg, kapitel 12, s. 663.

⁶⁷ Rapport fra Det økonomiske Råds formandskab. (Rapporten findes elektronisk på www.dors.dk)

⁶⁸ Det økonomiske Råds formandskab, Dansk Økonomi Efter 2006, Resume, s. 3.

⁶⁹ Det er ikke muligt her at henviser til konkrete artikler om dette emne. Men en søgning på Infomedia kan give en ide om emnets aktualitet.

regeringsgrundlag, at der skal ske en gradvis sænkning af skatten på arbejdsindkomst, men det forudsætter, at der er tilvejebragt et økonomisk råderum.⁷⁰

Da diskussionen om skatteomlægninger i høj grad er et politisk anliggende, er det ikke muligt at vurdere, hvordan en fremtidig skattereform vil se ud. Skal der ske lempelse for de lave indkomster, hvilket giver et incitament til at arbejde frem for at modtage overførselsindkomster? Skal der ske lempelse for de høje indkomster, hvilket er et incitament til at yde en ekstra indsats? Skal man i overensstemmelse med konklusionerne i Velfærdskommissionens rapport i højere grad anvende et system med dual tax, så skatten på kapitalindkomst sænkes til et niveau, der er lavere end skatten på arbejdsindkomst? Og hvordan kan systemet indrettes, så man undgår income transformation og tax evasion?

Med de meget enslydende anbefalinger fra Velfærdskommissionen og Det Økonomiske Råds formandskab og regeringens ønske om i hvert fald på længere sigt at sænke skatten på arbejdsindkomst, må det dog kunne konkluderes, at en fremtidig skattereform vil indeholde en reduktion af beskatningen af arbejdsindkomst. Men der vil næppe være tale om en ufinansieret lempelse, idet dansk økonomi fortsat er i risiko for en overophedning. Der er således ikke brug for finanspolitiske lempelser.⁷¹

⁷⁰ Statsministeriet, Nye mål Regeringsgrundlaget 17. februar 2005, Skattestop og lavere skat på arbejde. (findes elektronisk på www.stm.dk)

⁷¹ Der henvises til Dansk Økonomi forår 2007 (www.dors.dk).